

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	01.01.2010
Avaldamismärge:	RT I 2009, 67, 460

Tsiviilkohtumenetluse seadustiku, kohtute seaduse ja teiste seaduste muutmise seadus

Vastu võetud 16.12.2009

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 22. detsembri 2009. a otsusega nr 596

§ 1. Tsiviilkohtumenetluse seadustikus(RT I 2005, 26, 197; 2009, 60, 395) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 56 lõike 3 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Elektroonilise dokumendi võib toimiku juurde võtta ka salvestisena kohtu infosüsteemis või digitaalsel andmekandjal, kui on tagatud dokumendi koopia säilimine kohtute infosüsteemis.»;

2)seadustikku täiendatakse §-ga 60¹ järgmises sõnastuses:

« § 60¹. E-toimiku menetlemise infosüsteem

(1) E-toimiku menetlemise infosüsteem (edaspidi *e-toimiku süsteem*) on tsiviilkohtumenetluses menetlusandmete ja isikuandmete töötlemiseks peetav riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille eesmärk on:

- 1) tagada ülevaade kohtute menetluses olevatest tsiviilasjadest;
- 2) kajastada andmeid tsiviilkohtumenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) võimaldada kohtute töö korraldamist;
- 4) tagada õiguspoliitiliste otsustuste tegemiseks vajaliku kohtustatistika kogumine;
- 5) võimaldada andmete ja dokumentide elektroonilist edastamist.

(2) Andmekogusse kantakse:

- 1) andmed menetluses olevate ja lõpetatud tsiviilasjade kohta;
- 2) andmed tsiviilkohtumenetluse käigus tehtud toimingute kohta;
- 3) digitaalsed dokumendid käesolevas seadustikus sätestatud juhtudel;
- 4) andmed menetleja, menetlusosalise ja menetluses osaleja kohta;
- 5) kohtulahendid.

(3) E-toimiku süsteemi asutab ja selle põhimääruse kehtestab Vabariigi Valitsus. Vabariigi Valitsus võib kehtestada määrusega e-toimiku süsteemile ülemineku aja, tingimused ja korra.

(4) E-toimiku süsteemi vastutav töötleja on Justiitsministeerium. E-toimiku süsteemi volitatud töötleja on justiitsministri poolt määratud isik.

(5) Justiitsminister võib anda määrusi e-toimiku süsteemi tegevuse korraldamiseks.»;

3)paragrahvi 314 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Menetlusdokumendi võib kätte toimetada elektrooniliselt. Elektroonilisel kättetoimetamisel edastatakse dokument või teatatakse dokumendi olemasolust menetlusosalise üldisele või kohtule teatavaks tehtud elektronposti aadressile või infosüsteemi vahendusel. Kohtule edastatud või kohtu koostatud elektroonilised dokumendid toimetatakse menetlusosalisele kätte elektrooniliselt, välja arvatud juhul, kui elektrooniline edastamine ei ole eeldatavasti võimalik või kui menetlusosaline ei saa eeldatavasti elektroonilise dokumendi sisuga tutvuda või seda välja trükkida. Advokaadile, notarile, kohtutäiturile, pankrotihaldurile ja riigi- või kohaliku omavalitsuse asutusele võib menetlusdokumendi muul viisil kui elektrooniliselt kätte toimetada üksnes mõjuval põhjusel.»;

4)paragrahvi 314 lõike 3 kolmandat lauset täiendatakse pärast sõna «ärakiri» sõnadega «või tehakse isikule kättesaadavaks kohtute infosüsteemis kinnitatud dokument»;

5)paragrahvi 314 lõiget 4 täiendatakse pärast sõna «saadetud» sõnadega «, juhul kui saatmist ei registreerita automaatselt e-toimiku süsteemis»;

6)paragrahvi 314 lõike 5 esimese lause lõppu lisatakse pärast sõna «elektrooniliselt» tekstiosa «või avab dokumendi faili e-toimiku süsteemis, mille korral registreerib e-toimiku süsteem kättetoimetamise kinnituse automaatselt.»;

7)paragrahvi 314 lõikes 6 asendatakse sõna «edastatakse» sõnadega «toimetatakse kätte»;

8)paragrahvi 336 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

« (6) Kui avaldusi või muid dokumente saab esitada selleks loodud portaali vahendusel arvutis peetavasse menetlusinfosüsteemi, ei või neid esitada e-posti teel, välja arvatud mõjuval põhjusel. Justiitsminister kehtestab portaali vahendusel esitatavate dokumentide loetelu määrusega.»;

9)paragrahvi 340 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (4) Kohtule elektrooniliselt esitatud dokumendist korraldab kohus ära kirjade või väljatrükkide tegemise, kui teisele menetlusosalisele ei saa eeldatavasti elektroonilist dokumenti edastada või ta ei saa selle sisuga eeldatavasti tutvuda või seda välja trükkida. Käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud juhul on ära kirjade või väljatrükkide tegemine riigilõivuvaba.»;

10)paragrahvi 340 lõige 5 tunnistatakse kehtetuks;

11)paragrahvi 453 lõiget 1 täiendatakse neljanda lausega järgmises sõnastuses:

«E-toimiku süsteemi kaudu tehakse isikule kättesaadavaks kohtu infosüsteemis kinnitatud otsus, millele allkirja ja pitsarit ei lisata.»;

12)paragrahvi 458 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (2) Jõustumismärke võib väljastada elektrooniliselt kohtu kodukorras selleks ette nähtud isik, kes varustab selle oma digitaalallkirjaga. Elektroonilist jõustumismärget ei varustata kohtupitsseriga.»;

13)paragrahvi 458 täiendatakse lõigetega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

« (3) Jõustumismärkeid väljastav kohus peab arvestust kohtuotsuste jõustumise kohta ja kohtu väljastatud jõustumismärgete kohta.

(4) Justiitsminister võib elektroonilise jõustumismärke vormi, selle väljastamise ja jõustumismärgete arvestuse kohta kehtestada määrusega täpsemaid nõudeid.»;

14)paragrahvi 481 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

« (2²) Maksekäsu kiirmenetlust ei toimu nõuete puhul, mille summa ületab 100 000 krooni. See summa hõlmab nii põhi- kui ka kõrvalnõudeid.»;

15)paragrahvi 483 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Maksekäsu kiirmenetlusele ei kohaldata käesolevas seadustikus menetluse peatamise kohta sätestatud.»;

16)paragrahvi 483 lõike 2 punktist 1 jäetakse välja tekstiosa «lõike 2»;

17)paragrahvi 483 lõiget 2 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

« 4) ilmnevad käesolevas seadustikus sätestatud menetluse peatumise alused.»;

18)paragrahvi 488¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

« (1¹) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud määruse peale ei saa esitada määruskaebust.»;

19)paragrahvi 489 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

20)paragrahvi 489 täiendatakse lõikega 2² järgmises sõnastuses:

« (2²) Kui võlgnik on vastuväites tunnustanud makseettepanekut, kuid oma majandusliku olukorra tõttu ei suuda võlgnevust tasuda ja pooled ei jõua maksegraafiku sõlmimises kokkuleppele, annab makseettepaneku koostanud kohus asja üle maksekäsu kiirmenetluse avalduses nimetatud kohtule asja menetluse jätkamiseks hagimenetluses.»;

21)paragrahvi 489¹täiendatakse lõikega 2¹järgmises sõnastuses:

« (2¹) Maksekäsu peale võib võlgniku seaduslik esindaja või võlgniku üldõigusjärglane esitada kahe kuu jooksul maksekäsu teadaaamisest arvates määruskaebuse, kui on ilmnenu peatumise alus, mis kohtulahendi tegemise ajal oli olemas, kuid ei olnud ega võinud olla kohtule teada. Määruskaebuse esitaja peab tuginema ühele käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud asjaoludest.»;

22)paragrahvi 489¹lõiget 4 täiendatakse pärast esimest lauset uue lausega järgmises sõnastuses: «Maksekäsu tühistamise korral lõpetab kohus maksekäsu kiirmenetluse või alustab hagimenetlust.»;

23)paragrahvi 489¹lõike 4 teises lauses asendatakse sõna «See» sõnadega «Maksekäsu tühistamine»;

24)paragrahvi 702 lõiget 2 täiendatakse punktiga 8¹järgmises sõnastuses:

« 8¹) peatumise aluse ilmumine, mis kohtulahendi tegemise ajal oli olemas, kuid ei olnud ega võinud olla kohtule teada;».

§ 2. Kohtute seaduses(RT I 2002, 64, 390; 2009, 15, 94) tehakse järgmised muudatused:

1)seadust täiendatakse §-ga 16¹järgmises sõnastuses:

« § 16¹. **Maksekäsuosakond**

(1) Pärnu Maakohtus on maksekäsuosakond.

(2) Maksekäsuosakonnas menetletakse maksekäsu kiirmenetluse avaldusi.

(3) Maksekäsuosakonna juhataja on kohtudirektori määratud kohtunikuabi. Maksekäsuosakonna koosseisu kuuluvad kohtunikuabid ja muud kohtuteenistujad.»;

2)paragrahvi 34 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Registriandmete koosseisu, andmete esitamise korra ja andmetele juurdepääsuõiguse taotlemise täpsema korra kehtestab justiitsminister kooskõlastatult kohtute haldamise nõukojaga.»;

3)paragrahvi 34 täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

« (4) Kohtute infosüsteemi andmetele on juurdepääsuõigus:

1) riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusel ning juriidilisel või füüsilisel isikul seadusega sätestatud ülesannete täitmiseks;

2) välisriigi asutusel ja isikul, kui see õigus on sätestatud välislepinguga.

(5) Kohtute infosüsteemi vastutav töötaja, volitatud töötaja ja käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud andmesaaja on kohustatud hoidma saladuses neile tööülesannete täitmisel teatavaks saanud andmeid ka pärast nende töötlemisega seotud tööülesannete täitmist või teenistussuhte lõppemist. Keelatud on saadud andmeid väljastada kolmandatele isikutele, kui see ei ole ette nähtud seadusega. Andmesaaja on kohustatud andmeid kasutama üksnes taotletaval eesmärgil ning järgima käesoleva seaduse ja isikuandmete kaitse seadusega sätestatud ja talle andmete üleandmisel kehtestatud andmete kasutamise piirangutest tulenevaid tingimusi, samuti tagama, et andmed ei satuks isikute kätte, kellel ei ole nende töötlemise õigust.

(6) Andmesaaja, kes kasutab andmeid seadusega sätestatud ülesande täitmiseks, on kohustatud vastutavale töötlejale ja volitatud töötlejale viivitamata teatama avastatud ebaõigetest, kaheldavatest või mittetäielikest andmetest.»;

4)paragrahvi 122 lõikes 3 asendatakse sõnad «kinnistus- või registriosakonna» sõnadega «kinnistus-, registri- või maksekäsuosakonna»;

5)paragrahvi 122 lõike 4 esimest lauset täiendatakse pärast sõnu «välja arvatud» sõnadega «lisatasu nõutavast tulemuslikuma töö eest.».

§ 3. Notariaadiseadust(RT I 2000, 104, 684; 2009, 54, 363) täiendatakse §-ga 44²järgmises sõnastuses:

« § 44². **Tunnistuste (apostille' de) register**

(1) Notarite poolt väljastatud tunnistuste (*apostille*'de) üle arvestuse pidamiseks peab Notarite Koda tunnistuste (*apostille*'de) registrit. Registrit peetakse elektrooniliselt. Register sisaldab ka Eesti avalikke dokumente väljastavate asutuste pitserinäidiseid, nimetatud dokumente allkirjastavate isikute allkirjanäidiseid ja andmeid allkirjastaja nime, ametinimetuse ning ametis oleku aja kohta, samuti kantakse registrisse selle isiku ees- ja perekonnanimi, kes esitab avaliku dokumendi tunnistusega (*apostille*'ga) kinnitamiseks.

(2) Avalikke dokumente väljastav asutus saadab omal algatusel või Notarite Koja nõudmisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud näidised ja andmed Notarite Koja poolt kehtestatud vormi ning saatmise viisi järgides Notarite Kojale.

(3) Tunnistuste (*apostille*'de) registri põhimääruse kehtestab justiitsminister määrusega.»

§ 4. Riigi õigusabi seaduses(RT I 2004, 56, 403; 2009, 1, 1) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 15 lõike 5 teist lauset täiendatakse pärast sõna «asutusele» sõnadega «justiitsministri määrusega kehtestatud korras»;

2)paragrahvi 18 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Kohus, prokuratuur või uurimisasutus esitab eelnimetatud taotluse advokatuurile justiitsministri määrusega kehtestatud korras.»;

3)paragrahvi 20 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Riigi õigusabi osutava advokaadi ja riigi õigusabi saaja kokkuleppel võib asuda isikule samas asjas õigusteenust osutama teine advokaat, kes on nõus temale riigi õigusabi osutamise kohustuse üleandmisega. Uus riigi õigusabi osutaja määratakse kohtu, prokuratuuri või uurimisasutuse taotluse alusel käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud korras. Sellisel juhul otsustab kohus, prokuratuur või uurimisasutus endisele riigi õigusabi osutajale hüvitatava riigi õigusabi tasu ja riigi õigusabi kulude suuruse.

(2) Kui riigi õigusabi osutajal ei ole võimalik käesolevast seadusest tulenevalt jätkata riigi õigusabi saajale õigusteenust osutamist, esitab ta kohtule, prokuratuurile või uurimisasutusele taotluse määrata uus riigi õigusabi osutaja. Uus riigi õigusabi osutaja määratakse käesoleva seaduse §-s 18 sätestatud korras.»;

4)paragrahvi 22 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (3) Advokaat esitab käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud taotluse süüteasjade kohtueelses menetluses iga menetlustoimingu lõpus ja igas kohtuastmes menetluse lõpus või vähemalt kolme kuu möödumisel viimasest riigi õigusabi tasu suuruse ja kulude hüvitamise suuruse kindlaksmääramiseks esitatud taotluse lahendamiseks. Riigi õigusabi osutamisel täitemenetluses, õigusdokumendi koostamisel või isiku õigusnõustamisel või esindamisel muul viisil esitatakse taotlus pärast õigusabi osutamise lõpetamist.»

§ 5. Äriseadustikus(RT I 1995, 26–28, 355; 2009, 57, 381) tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 57 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

« (1) Kui ettevõtja asukoht muutub ja uus asukoht on teise registripidaja tööpiirkonnas, ei avata ettevõtjale uut registrikaarti.

(2) Avalduse saanud registripidaja teeb registrikaardile märke ettevõtja asukoha muutumise kohta.»;

2)paragrahvi 51¹lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Tehniliste võimaluste olemasolu korral kantakse registripidaja tööpiirkonna muutmisel registriandmed üle automatiseeritud korras.»

§ 6. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2010. aasta 1. jaanuaril.

Riigikogu esimees Ene ERGMA